

เทศน์เช้า วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๕

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

การทำบุญกุศล การทำบุญกุศลคือการเสียสละ เราก็อ่านการเสียสละนั้นเป็นบุญกุศล เห็นใหม่ ไขมันเป็นบุญกุศล เพราะมันเป็นเครื่องแสดงออกของน้ำใจ เพราะใจเป็นประธาน ปฏิสนธิจิต เพราะมีการกำเนิดถึงมีความเป็นมนุษย์ เพราะมีโอปปาติกะถึงเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม แล้วอะไรไปเกิด? แต่สิ่งที่ไปเกิด ปฏิสนธิจิต ปฏิสนธิวิญญาณไปเกิด ฉะนั้น พอเกิดเป็นมนุษย์นี่ใจเป็นใหญ่ ใจเป็นประธาน ความรู้สึกนึกคิด ความทุกข์ ความยาก ความลำบากตกลงสู่ที่ใจทั้งหมด พอตกลงสู่ที่ใจ ใจก็แสวงหา

นี่ธรรมะเก่าแก่ ธรรมะของโลกนี้เป็นธรรมะเก่าแก่ สรรเสริญ นินทา โลกธรรม ๘ ในโลกธรรม ๘ เป็นธรรมะเก่าแก่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะตรัสรู้หรือไม่ตรัสรู้ สิ่งนี้มีอยู่โดยดั้งเดิม เหมือนความเชื่อของมนุษย์ มนุษย์เชื่อถึงนามธรรม เชื่อถึงผี เชื่อภูต ผี วิญญาณ ถ้าไม่มีศาสนาคนเราก็เชื่อผี เชื่อวิญญาณ เชื่อสิ่งที่เคารพ คนเราพึ่งตัวเองไม่ได้

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา เห็นใหม่ บอกว่า “เธออย่ากราบไหว้ภูเขาลากา ต้นไม้ ไฟ ไม่ต้องไปกราบไหว้ เธอจงทำความดี อุทิศส่วนกุศลถึงความดี”

ความดีก็คือใจใจ ถ้าใจมันมีความรู้สึกนึกคิดที่ดี เห็นใหม่ แต่ใจที่มีความรู้สึกนึกคิดที่ดีมันมาจากไหนล่ะ? เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “ธรรมะเก่าแก่” สรรเสริญ นินทานี้เป็นของมีอยู่ดั้งเดิมนะ สิ่งที่เขาสรรเสริญนินทา มันเป็นความจริงหรือความเท็จล่ะ? มันเป็นความจริงก็ได้ เป็นความเท็จก็ได้ แต่อริยสัจจะ?

ความจริงที่เหนือความจริงใจ ความจริงแท้ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาคืออะไร ศาสนธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สัจธรรมอันนี้ใจ ถ้าสัจธรรมนี้มันอยู่ที่ไหน? มันอยู่ที่ตัวหนังสือ มันอยู่ที่ตำราที่เราค้นคว้ากันมา ค้นคว้าขึ้นมาแล้วรู้เรื่องอะไรไหม? รู้เรื่องสัจจะความจริงขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ตัวเองไม่รู้เรื่องของตัวเองใจ

นี่ใจธรรมะเก่าแก่ สรรเสริญ นิินทา ยกย่อง สรรเสริญ เชิดชู บูชากันไป ไม่รู้ว่าสิ่งที่บูชา นั้นเป็นความจริงหรือเป็นความไม่จริง ยกย่อง สรรเสริญ เชิดชูกันไป แต่ถ้าเป็นความจริง เห็น ใหม่ ความจริงเป็นความจริงในตัวของมัน ใครจะติฉินนินทา ใครจะถากถางอย่างไรมันเป็นเรื่อง ของเขา นี่คนส่งเสริม คนยกย่องส่งเสริมว่าสิ่งนั้นเป็นความดีๆ ถ้ามันไม่เป็นความดี มันก็เป็นใน ตัวของมันเอง ถ้าเป็นคุณงามความดี ดีขนาดไหน เขาจะเหยียบย่ำขนาดไหน มันก็เป็นความดี ของตัวมันเองใช่ไหม? แล้วความดีนั้นมันอยู่ที่ไหนล่ะ?

ถ้าความดีอันนี้มันอยู่นะ มันอยู่ที่ภาวสวะ อยู่ที่ภพ ฐิติจิต เวลาทำคุณงามความดีกัน เห็น ใหม่ เราอยากสร้างคุณงามความดีกัน พอเรามีศรัทธาความเชื่อเราก็แสวงหา เราก็เสียสละ เพื่อให้ จิตใจมันได้ปล่อยวางไป สิ่งใดที่เป็นการกกดันอยู่ในใจ ถ้ามันมีการเปิดออกไปมันจะมีความโล่ง โถงมาในหัวใจของเรา สิ่งใดที่มันอัดอั้นตันหัวใจ เห็นใหม่ เวลาเราเครียด เรามีความวิตกกังวล ในหัวใจ เราควักสิ่งนั้นออกไปจากใจเราไม่ได้ แต่การฝึกฝนของการเสียสละทาน การเสียสละ คือความตระหนี่ถี่เหนียว ความตระหนี่มันคืออะไร? คือสิ่งที่เรารู้ไม่ได้

เราบอกว่าเราไม่ตระหนี่หรือ เราไม่ตระหนี่หรือ แต่ใจลึกๆ มันหวงของมัน มันหวง นี่ ค้นหาความทะยานอยากมันมีโดยธรรมชาติของมัน ทุกข์ สมุทัย ทุกข์เป็นสัจจะ ทุกข์เป็นความ จริง ทุกข์มันมีอยู่แล้ว แต่ถ้าคนเรามีความสุขนะ นี่เวลามันอ้อยอิ่ง จิตเดิมแท้นี้ฟ่องใส จิตเดิมแท้ หมองไปด้วยอุปกิเลส เวลามันฟ่องใส มันมีความเบิกบานของมัน มันนี่ถือว่าเป็นความสุขใจ เห็น ใหม่ มันอ้อยอิ่งของมัน ค้นหาความทะยานอยากมันเป็นสมุทัย มันมีความหลงในตัวของมันเอง ถ้ามันมีความหลงในตัวของมันเอง มันจะเอาความจริงมาจากไหน? นี่ความจริงมันไม่มี

ฉะนั้น เวลาบอกว่าเรามีความสุข เรามีความพอใจ นี่ค้นหาอันนั้น ความเป็นค้นหา แล้ว ถ้าเราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเราจะประพฤติปฏิบัติกัน เป็นค้นหา ใหม่? ความขวนขวาย ความกระทำของเรา ความอยากของเรานี้เป็นค้นหาใหม่? ค้นหาความ ทะยานอยากคือสิ่งที่มันเป็นไปไม่ได้ สิ่งที่มันตอบสนองเราไม่ได้ สิ่งที่มันไม่มีไม่เป็น แต่การ กระทำของเรานี้เห็นใหม่ อธิษฐานบารมี บารมี ๑๐ ทศขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ทานบารมี ศีลบารมี เนกขัมมบารมี มันมีจริงอยู่ไหม? ถ้าเราทำของเรา สิ่งที่เป็นบารมี ธรรม เราเสียสละทาน เราทำบุญกุศลมันมีจริงอยู่ไหม? เราเสียสละออกไป สิ่งที่เป็นวัตถุเรา เสียสละออกไป มันมีบุญกุศลจริงไหม? ถ้ามันมีบุญกุศลจริง บุญกุศลมันอยู่ที่ไหน? จิตที่มันรับรู้

จิตที่มันเสียดสละ สิ่งนี้มันพัฒนาของมัน นี่เราให้ของสิ่งใด เราเสียดสละสิ่งใดไปเรารู้ไหม? คนที่
ใช้สอยของเรา เขาใช้ของสิ่งนั้นเขาได้ความสุขไหม? นี่สิ่งนี้เป็นบารมี

คนดี เห็นไหม โลกธรรม ๘ คนสรรเสริญ คนนี้เป็นคนดี คนนี้ไม่เอาเปรียบใครเลย คนๆ
นี้เป็นคนดีมาก คนๆ นี้เขาช่วยเหลือสังคมมาก นี่ความดีของเขา คนๆ นั้นทำไปแล้วมันเรื่องของ
เขา แต่คนที่เขามีความดีด้วยเขาบอกนี่เป็นความดีๆ สิ่งที่เป็นความดี บุญกุศลมันเกิดที่นี้ไง ถ้า
บุญกุศลเกิดที่นี้ บารมีมันเกิดที่นี้ นี้อธิษฐานบารมี บารมี ๑๐ ทศขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้า ทำดีต้องได้ดี ทำชั่วต้องได้ชั่ว แต่โลกมันยอมรับกันไหม? โลกมันก็ต้องนิทานของมัน
เป็นไปไม่ได้ นี่สิ่งที่เป็นไปไม่ได้

นี่ใน โลกธรรม ๘ เห็นไหม แต่ถ้าเราสร้างของเรา เราเสียดสละของเรา เราทำของเราขึ้นมา
เพื่อสร้างสมบุญบารมีของเรา ถ้าสร้างสมบุญบารมี นี่ความตระหนี่ถี่เหนียวมันมีของมันในหัวใจ
เราเสียดสละของมัน เสียดสละทานๆ นี่คือทานนะ ทานที่เป็นวัตถุ แล้วทานที่เป็นนามธรรมล่ะ? นี่
เวลาเราปรารถนาดีกับเขา เราบอกว่าเราคนทุกข์จนเจ็บใจ สิ่งใดที่เสียดสละทานเราหาไม่ได้ เรา
คนทุกข์ คนจน เราไม่มีเหมือนเขา นี่ถ้าเห็นเขาทำ ถ้าเราอนุโมทนาไปกับเขามันก็เป็นบุญแล้ว
อนุโมทนาทาน เขาเสียดสละเป็นวัตถุทาน เราอนุโมทนาของเรา เราเห็นดีเห็นงามกับเขาไปด้วย

นี่พูดถึงการอนุโมทนา การเห็นดีเห็นงามไปกับคนที่ทำคุณงามความดี แต่เวลาคนทำคุณ
งามความดี ก็เลสมันก็บอกว่าไม่จริง ไม่จริง นี่มันคิดของมัน เห็นไหม สิ่งนี้มันเป็นการสรรเสริญ
นิทาน มันเป็นสัญญาอารมณ์ แต่ถ้าเราเชื่อในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อนุ
พิพิกตา เวลาฆราวาสธรรม เขารู้ถึงธรรมะเขาไม่ได้ เกิดมายังไม่รู้ว่าตัวเองเกิดมาจากไหน เกิดมา
ทุกข์ๆ ยากๆ อยู่ที่นี่ ก็ว่าเกิดมาทุกข์ยากทำไมสังคัมรังแกเรา สังคัมรังแกเรา เขายอมรับตัวเขาเอง
ไม่ได้เลย เขายอมรับการเกิดมาของเขาไม่ได้

เกิดมาเป็นคนนี้แสนทุกข์แสนยาก ตายแล้วก็แล้วกันไป นี่ทำสิ่งใดพอใจก็ทำกันไป จะ
ขวางโลกขนาดไหน จะถากถางใครขนาดไหนก็ทำของมันไป ทำเพื่อสะใจของตัวเอง พอตาย
แล้วก็แล้วกันไปไง นี่คนอย่างนี้ใช่ไหมคือคนจะปฏิบัติธรรม จิตใจที่มันหยาบอย่างนี้ใช่ไหมที่
มันจะรับรู้ธรรมะที่ละเอียดได้ ถ้าจิตใจอย่างนี้มันรับรู้ธรรมะที่ละเอียดไม่ได้ เห็นไหม นี่ธรรม
อนุพิพิกตา ให้เขาเห็นว่าคุณงามความดีของโลกนี้มีก็พอแล้ว ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ถ้าเขาเห็น
ว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เขาก็จะไม่ระรานคนอื่น เพราะเขาเห็นว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

นี่ฆราวาสธรรม เราเสียดละของเรา ถ้าเสียดละของเราแล้วมันได้สิ่งใดมา? มันได้บุญกุศลมา มันได้สถานะ ถ้ามีอำนาจวาสนาบารมี จิตที่มันเบา นี่สิ่งที่มันเบา มันก็ลอยขึ้นสูง ก่อนหิน สิ่งไหนหนักมันก็ลงต่ำใช่ไหม? จิตใจที่อาฆาตมาดร้าย จิตใจที่ตระหนี่ถี่เหนียว จิตใจที่มันยึดมั่นถือมั่นของมัน มันมีความหนักหน่วงของมัน มันมีแต่โทสจริต มันก็จะกดให้จิตใจนี้ถ่วงหนักลงไป จิตใจที่มันอ่อนคลาย จิตใจที่มันเสียดละ จิตใจที่มันสะดวกสบายของมัน มันเบาของมันใช่ไหม? นี่มันจะลอยสู่ที่สูง

โดยสังจะความจริงมันเป็นแบบนี้ จะเชื่อหรือไม่เชื่อนั้นอีกเรื่องหนึ่ง สรรเสริญ นิินทาเราก็ทำ แต่ในเรื่องของโลกธรรม ๘ ธรรมะมันคือธรรมะ ความจริงคือความจริง ความจริงที่ใครจะรู้ได้หรือรู้ไม่ได้เท่านั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสั่งสอนเขา ถ้าเขารู้ได้เท่านั้นเขาก็เสียดละของเขา นี่อนุปฺพพิกธา

นี่เสียดละทาน เสียดละเพื่อสังคมมีความร่มเย็นเป็นสุข เอ็งอยู่ในสังคมนั้นให้มีความร่มเย็นเป็นสุข สังคมนั้นไม่เบียดเบียนกัน สังคมนั้นอภัยต่อกัน นี่แล้วเอ็งมีสติปัญญารักษาตัวเองไว้ นี่พูดถึงฆราวาสธรรมใช่ไหม? แล้วฆราวาสธรรมนี้เราเสียดละทานขึ้นมาแล้วเราได้ฟังธรรมะแล้ว เวลาฟังธรรมะ ธรรมะบอกว่า เวลาเกิดนี่เกิดมาจากกรรม กรรมแล้วมันเป็นอย่างไรล่ะ? กรรมมันกรรมอะไรล่ะ? มันกำหรือมันแบ เออ ถ้ามันแบก็จบนะ กำมันก็ทุกข์ แบก็ออก แบก็เลิกกัน นี่แล้วกรรมมันคืออะไร?

กรรมคือการกระทำ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว สิ่งที่ทำมาเราต้องมีมนุษย์สมบัติขึ้นมา เราถึงได้มาเกิดเป็นมนุษย์นี้ มนุษย์สมบัติ มีศีล ๕ นี่มนุษย์สมบัติ เพราะเรามีมนุษย์สมบัติ มนุษย์เกิดมาอายุสั้น อายุยืน เห็นไหม อายุสั้นเพราะได้ทำลายกัน ได้ทำบาปทำกรรมสิ่งนั้นมา ใครทะนุถนอม ใครมีการรักษาต่างๆ อายุของเขา นี่อายุยืน มีทรัพย์ มีสมบัติ มีต่างๆ ทำสิ่งใดประสบความสำเร็จ นั่นมันกรรมเก่ากรรมใหม่ทั้งนั้นแหละ อันนั้นเป็นเรื่องของโลกๆ ทั้งนั้นแหละ แต่ถ้าจิตนิสัยล่ะ? ถ้ามีความเชื่อล่ะ?

ถ้ามีความเชื่อ มีศรัทธา เขาเรียกทรัพย์อันนี้เป็นอริยทรัพย์นะ อริยทรัพย์คือความเชื่อ เชื่อในอะไร? เชื่อในคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่สังฆธรรม ทุกข์นี้เกิดขึ้น ทุกข์นี้ตั้งอยู่ ทุกข์นี้ดับไป มีเท่านั้นแหละ โลกมีเท่านั้น ทุกข์นี้เกิดขึ้น ทุกข์นี้ตั้งอยู่ แล้วทุกข์นี้ดับไป พอทุกข์ดับไป เออ สบาย สบาย พอใจ แต่ความสบาย ความสุขและความทุกข์มันตั้งอยู่บนอะไร?

ถ้าไม่มีหัวใจรับรู้ ใครเป็นคนรับรู้มัน? ถ้าไม่มีสิ่งใดที่ตั้งอยู่นี้เอาอะไรมารู้มัน? นี่สิ่งที่รับรู้แล้วมันสบาย เดียวมันทุกข์ เดียวมันสุขอยู่นี้ แล้วเราจะแก้ไขมันอย่างไร?

นี่ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนที่นี้ ถึงต้องพยายามหาตนเองให้เจอ ถ้าใครหาตนเองให้เจอนะ เห็นไหม เรามีศรัทธา มีความเชื่อ นี่เราก็บอกว่าเรารู้จักเรานะ ใ้มนั้นทะเบียนบ้านนะ กรมการปกครองเขาให้เลข ๑๓ ตัวมา แล้วเลข ๑๓ ตัวนี้เขาเอาไว้ไปเสียภาษี เขาเอาไว้ไปใช้งานนู่น เขาเอาไว้เรียกตัวไปใช้ แต่จิตของเราอยู่ไหน? จิตที่มันตายจากชาตินี้มันก็จะไปเกิดต่อ ที่มันจะไปเกิดชาตินี้ปฏิสนธิจิตมันมาจากไหน?

ถ้ามันมาจากไหนนะ ถ้าเราเชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม เรามีสติปัญญา ปัญญาอบรมสมาธิ สมาธิอบรมปัญญา ถ้าปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญาที่โลกนี้เขาใช้กัน นี่เป็นโลกียปัญญา ปัญญาวิชาเลี้ยงชีพ การเลี้ยงชีพ ถ้าเรามีสติปัญญา แล้วมีปัญญาขึ้นมามันจะเป็นสัมมาทิฏฐิ มันจะทำให้ชีวิตเราไม่เศร้าหมอง การเลี้ยงชีพนี้เลี้ยงชีพด้วยสุจริต ความสุจริตนี้จะเป็นเกราะคุ้มครองหัวใจ ถ้าหัวใจนี้ทำด้วยสุจริต เห็นไหม มันจะองอาจกล้าหาญ มันจะเข้าสังคมไหนก็ได้ ถ้ามันสุจริต นี่จิตใจนี้หลบๆ ซ่อนๆ ไม่กล้าเผชิญกับความจริง

นี่วิชาชีพนี้มันเป็นโลกียปัญญา ปัญญาที่เกิดจากภวาสวะ เกิดจากภพ เพราะการศึกษา ขึ้นมาก็ศึกษามาจากจิตนี้แหละ เพราะมีจิต มีพลังงาน พลังงานมันถึงไปที่สมอง สมองนี้ออกไปเป็นวิชาการ เป็นการศึกษา การศึกษามันก็ซบกลับมาเป็นสัญญาอารมณ์กลับมาที่ใจ พอกลับมาที่ใจนะ พอทบทวนนะเดี๋ยวก็ลืม นี่นักกฎหมายเขาเปิดแล้วเปิดเล่านะ กฎหมายข้อนั้นลืม ข้อนี้ไม่ลืม เห็นไหม นี่โลกียปัญญา

โลกียปัญญามันมาจากไหน? โลกียปัญญามาจากภวาสวะ ภวาสวะมันคืออะไร? คือจิตติดติดติดมันมีอะไร? มันมีวิชาครอบงำอยู่ ฉะนั้น สิ่งที่เกิดขึ้น สิ่งที่ทำนี่กระทำมาจากวิชา คือความชอบของตัวเอง แต่มุมมองไป เวลาเรามอง มีจิตนิสัย นี่มันเพราะกิเลสพาใช้ นี่คือโลกียปัญญา ปัญญาที่มันเกิด ที่มันมีกันอยู่แล้วอยู่นี้ สิ่งนี้เลี้ยงชีพ สิ่งนี้ทำให้พ้นจากทุกข์ไปไม่ได้ พอความเข้าใจสังคมโลกแล้วมันก็ เออ สบายๆ แต่ถ้ามันอยากจะเป็นสัจจะความจริง อยากจะเผชิญความจริงที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม

นี่โลกนี้ธรรมชาติเก่าแก่ โลกธรรม ๘ สรรเสริญ นินทา แล้วอริยสัจความจริงที่เหนือ เหนือ สรรเสริญ เหนือนินทา มันเป็นความจริงในตัวมันเอง มันเป็นสัจจะในตัวมันเอง นี่มันเกิดที่ไหน

ล่ะ? คุณิเพชร นิด จินคานะมันจะกัศกร่อนตัวมันเอง มันย่อยสลายตัวมันเอง ไม่มีสิ่งใดคงที่เลย แต่ถ้ามรรค ผล นิพพานะ อรูปปรชรรณ ความคงที่ของจิตมันมี จิตที่มันไหลไปๆ ที่มันทุกข์ยาก อยู่นี้ แต่ถ้าความคงที่ของมัน คงที่มันคงที่ เริ่มคั้นจากคงที่ที่ไหนล่ะ? ถ้ามันไม่รู้จักสมถกรรมฐาน ไม่รู้จักที่ทำงานของมัน ไม่รู้จักฐิติจิต ไม่รู้จักความเป็นมนุษย์ ไม่รู้จักใจของตัวเอง จะเอาสิ่งใดมาทำงาน? ถ้ามันทำงานโดยสัญชาตญาณของมัน มันก็ไหลไปตามกระแสใจ ไหลไปตามคัศหาความทะยานอยากใจ ไหลตามอวิชาใจ

นี่สิ่งที่ทำมากันอยู่นี้ โลกียปัญญานี้สัญชาตญาณของมนุษย์ เพราะความเกิดเป็นมนุษย์ต่างหากล่ะเราถึงมีสมอง เราถึงมีขันธ ๕ เราถึงได้ศึกษาเล่าเรียนกันอยู่นี้ เพราะเราเกิดเป็นมนุษย์สถานะของมนุษย์เท่านั้น เพราะมีสถานะของมนุษย์มันถึงมีศัคยภาพนี้มา แล้วสถานะของเทวดาล่ะ? สถานะของสัตว์เดรัจฉานล่ะ? สถานะของนรกอเวจีล่ะ? เพราะเขาเกิดภพชาติของเขา นี้วิภูวน ถ้ามีสติปัญญาขึ้นมามันจะย้อนกลับมา

ถ้ามันย้อนกลับมา เห็นใหม่ ย้อนกลับมาสถานะที่มันจะไปเกิดนี้ ฐิติจิต สัมมาสมาธิ สมถกรรมฐาน ถ้าเข้าไปสู่สัจจะ สู่กรรมฐาน เห็นใหม่ นี่แล้วฝึกหัดใช้ปัญญาในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะใช้ปัญญาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่สติปัญญา ๔ นี้อริยสัจ ๔ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค มรรคนี้มันจะเกิด ถ้าบอคนี้มันมรรคเกิด เราใช้ความเป็นมนุษย์ มิตติของความเป็นมนุษย์ ศักยภาพขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาแล้วก็บังคับไว้ให้รู้ในทางวิชาการนี้ มันจะแตกแขนงออกไป จะรู้ตามความเป็นจริงได้ก็ไม่ยอมรับ ว่าสิ่งนี้เหนือพุทธพจน์ เหนือความเป็นจริง

ทั้งๆ ที่ตัวเองโง่งนะ ตัวเองเอาวิชา เอาคัศหาความทะยานอยากครอบงำตัวเองไว้ สัจจะความจริง ความจริงมันจะเกิดขึ้นมาก็ไปครอบงำมันไว้ว่ามันจะเป็นความจริงอย่างนั้นไปไม่ได้ แต่ผู้รู้จริงเขารู้ เขาใช้ปัญญาของเขา เขาชำแรกของเขา เขาทำลายความสกปรกในหัวใจของเขา ถ้ามันทำความจริงขึ้นมา นี่ใจอริยสัจ สัจจะที่มันเหนือการสรรเสริญ นินทาใจ เหนือโลกธรรม ๘ สัจจะเป็นสัจจะความจริง เป็นอรูปปรชรรณสิ่งที่คงที่ คงที่โดยธรรมนาม คงที่ด้วยความมีอยู่ คงที่คิกว่าทุกๆ อย่าง

นี่ใจถึงว่านิพพาน ๑ นิพพาน ๑ ความเป็นหนึ่งนี้มีอยู่อย่างไร? นิพพานไม่มีหรือ? ถ้า นิพพานไม่มี แล้วจิตที่ไม่เคยตายมันไปไหน? ในวิภูฎะ เวลาเวียนตายเวียนเกิด จิตนี้ไม่เคยตาย

มนุษย์นี้ตาย มนุษย์ที่ตาย นี้วิญญูณเคลื่อนออกจากร่างนี้ไปมันไม่ตาย แต่มนุษย์นี้ตาย แล้วพอเคลื่อนไปมันก็ไปของมันต่อไป มันไปของมันเรื่อยๆ นี่มันไม่มีวันจบสิ้นหรือ ถ้าไม่มีวันจบสิ้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาจากไหน?

๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย ความเกิดความตายเป็นอสงไขยๆ ที่สร้างสมบารมีมา ความดีซ้อต่างๆ มาจนเป็นจริต เป็นนิสัย จนจิตใจเข้มแข็ง จิตใจแก่กล้า มีสิ่งใดจะชักนำไปทางที่เลวก็ไม่ไป ใครจะดึงไปไหนก็ไม่ไป ขนาดอาหารคาวรส อุทกคาวสบอกเลยนะ บอกว่าเป็นศาสดาเหมือนเรา เก่งแล้วๆ พระพุทธเจ้าก็ไม่เชื่อ ไม่เชื่อ ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เองโดยชอบ เพราะอะไร? เพราะได้สร้างสมบุญญาธิการมา ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย

นี่ไงที่ว่าจิตมันไม่เคยตาย มันสร้างสมตัวมันมาแก่กล้าขนาดนั้น มีอำนาจวาสนาบารมีขนาดนั้น แล้วเวลามันสิ้นกิเลสล่ะ? แล้วมันไปไหนต่อ? ที่ไม่เกิดมันไปไหน? มันไม่เกิดมันไปไหน? ทำอย่างไรถึงไม่เกิด? นี่ไงความคงที่มีอยู่ แล้วความคงที่มันอยู่ที่ไหนล่ะ? อยู่ที่ความเจ็บช้ำน้ำใจเรานี้แหละ อยู่ที่ความทุกข์ระกำนี้แหละ ความทุกข์ระทมในหัวใจ ความเจ็บช้ำน้ำใจ นี้กิเลสมันครอบงำ เวลาเราเอาชนะสิ่งนี้ได้ ความตรอมใจ ความเจ็บช้ำน้ำใจ ความทุกข์ยาก นี้มีสติ มีปัญญาคูแลมัน คูแลมัน แก่ใจมันจนมันปล่อยวางเป็นสากล เป็นความว่าง คือสัมมาสมาธิ นี้สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งอย่างนี้ แล้วเราค่อยๆ พิจารณาของมัน นี่สำรวจมัน คายมัน พอคายมันออกสิ่งที่คายออก นี่สัจจะความจริงอยู่อย่างนี้

ถ้ามีสัจจะความจริงนะ ธรรมะเก่าแก่ สรรเสริญ นินทา ใครจะยกย่องขนาดไหนมันเรื่องของเขานะ เราชั่วแสนชั่ว เขาว่าดีแสนดี โอ้โฮ สัจจะเขาเชื่อถือ นินทา เขาเชื่อถือกันนะ เขาสรรเสริญกัน โอ้เราชั่วแสนชั่วนี้เรารู้ นั่งบนหลังเสือนะ เขายกย่องสรรเสริญ คุณธรรมในใจเราไม่มีเลย นี่ทุกข์มาก

เราดีของเราสุดยอด สัจจะเขาเหยียบย่ำทำลายเรื่องของเขา ใครจะเหยียบย่ำตามสบาย พอจิตนี้มันพ้นไปแล้วนะ ความดีคือความดี กาลเวลามันจะพิสูจน์ สุดท้ายพอรู้ว่าความดี สิ่งนั้นเราก็ไม่มีโอกาสแล้ว เราไม่ได้สัมผัส เราไม่ได้จับต้อง เราไม่มีสิ่งใดชี้หน้า นั่นเพราะความโง่ของเราเอง แต่ถ้าความฉลาดของเราจะ ทุกสัจจะมีทั้งดีและชั่ว เราต้องมีสติปัญญาคัดเลือก อย่าเชื่อ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “กาลามสูตร ถ้าใครฟังสิ่งใดแล้วเชื่อ คนนั้นโง่มาก ฟังแล้วไตร่ตรอง ใคร่ครวญ พิสูจน์ ตรวจสอบ อย่าเชื่อสิ่งที่เราดู เราเห็น พิสูจน์ตรวจสอบให้จริงๆ”

นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าย้ำแล้วย้ำเล่า กาลามสูตร กาลามสูตร อย่าเชื่อ อย่าเชื่อ ต้องพิสูจน์ ตรวจสอบ เห็นไหม นี่อริยสัจ ไม่ใช่โลกธรรม ๘ สัจจะความจริงอันนี้มีอยู่ แล้วรู้ได้ ระยะทางพิสูจน์ม้า กาลเวลาพิสูจน์คน รู้ได้ ถึงเวลาเรารู้ได้ สิ่งนี้เราสัมผัสได้ หัวใจกับหัวใจนี้เหมือนกัน เวลาทุกข์ไม่ต้องถาม เวลาสัจจะความจริงต้องปฏิบัติ แต่ใจกับใจนี้เหมือนกัน ปฏิบัติถึงกัน เพราะมีต้นทุนเสมอกัน เอวัง